

Тақрыбы: Электр тораптарындағы апаттардың сипаттары.

Орындаған: Серикбаев
Үйсөрткіш: Жусупалиева М.

Алматы-2017ж.

- *Электр торабы* – ЭЭ электростанциядан тұтыну және тұтынушылар арасында тарату орындарына беруге арналған түрлөндіруші қосалқы станциялардың, таратушы құрылғылардың, ауыстырып қоскыш пункттердің және оларды жалғайтын электрберіліс желілерінің бірлестігі. Электр торабы электрберілістің дамыған жоғарывольттік торабына эквивалентті. Бөлек электрберіліс қысқа мағнада электр торабы болады. Дамыған электр торабы электрқондырғылардың құрамы және функционалдық арналымы бойынша электрэнергияны жеткізу және тарату жүйесін қурады.

Арналымы
бойынша тораптар қоректендіру
шілерге және таратушыларға бөлінеді. Қоректендіруші желі деп
таратушы пункты немесе
қорек орталығынан
электрэнергияны ұзындығы
бойынша таратпай қосалқы
станцияны қоректендіретін
желіні айтады. Таратушы
желі деп трансформаторлық
қосалқы станциялардың
қатарын немесе тұтынушылар
электрқондырғыларына
желетін кірмелерін
қоректендіретін желі саналады.

- Тораптың сұлбалары конфигурация бойынша түйікталмаған және түйікталғанға бөлнеді. Түйікталмағанға жүктемелері түрінен жақтан электрэнергияны алуға мүмкіндігі бар жепілерден құралған тораптар жатады (2.1 сур.). Түйікталған тораптар деп көмінде екі жақтан тұтынушыларды электрмен жабдықтау мүмкіндігі бар тораптарды айтады (2.2 а, б сур.).
-
- 2.1 Суреті – Түйікталмаған торап
- 2.2 Суреті - Түйікталған торап

-
- Кабель деп өзара және қоршаған ортадан оқшауланған сымдардың жүйесін айтады. Кабельден жасалған желілер немесе кабель желілері, әдетте жерде төсөледі. Бұның өзінің құндылықтары да – қауіпсіздік, пайдаланудан шығатын аймақтың қысқаруы, **кемшіліктері** де – үлкен құны, эксплуатацияның және зақымдарды жою қындығы, жасау күрделілігі бар.

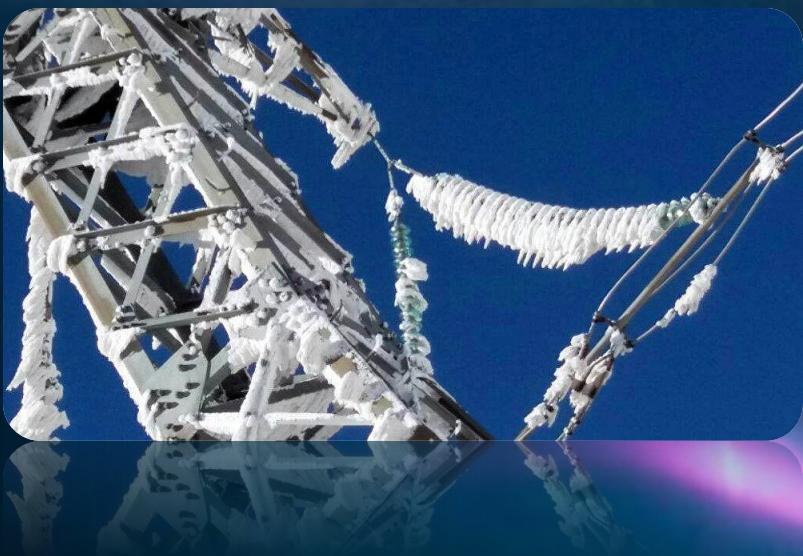
-
- Токтың тегі бойынша айнымалы және тұрақты токтың тораптарын айырады. Айнымалы токтың негізгі тораптары үшфазалық болып жасалынады.

- **Жұмыстың сенімділігі.** Тұтынушыларды электрмен жабдықтаудың сенімділігі туралы мәселе тораптың барлық элементтері іс жүзінде уақыт өткесін зақымдалуымен байланысты пайда болады. ЗАҚЫМДАР НАЙЗАГАЙ, ЖЕЛ ӘСЕРІ ӘСКЕНДЕ, АУЫР КӨК МҰЗДАР пайда болғанда және т.б. пайда болуы мүмкін. Электрмен жабдықтаудың сенімділігін өсіру тек торап элементтері зақымдалуының төмендеуіжәне резервтеуімен емес, экономикалық жағынан тиімділеу болуы мүмкін басқа тәсілдермен де қамтамасыз етілуі мүмкін.

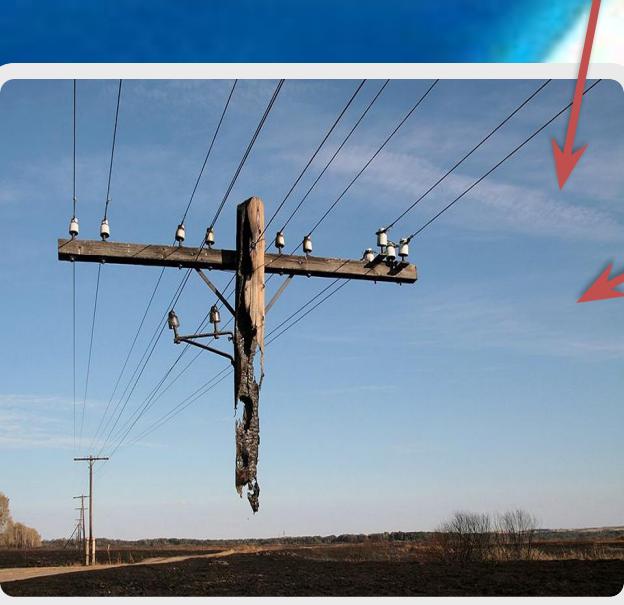

Сенімді электрмен жабдықтауды қамтамасыз ету үшін резервтеуден басқа *репелік қорғаныс* және *автоматиканың* сенімді жұмыс жасайтын құрылғылары қажет: АҚҚ (АПВ) – автоматты қайта қосу, РАҚ (АВР) – резервті автоматты қосу, АЖЖА (АЧР) – автоматты жиіліктік жүктемені азайту.

Апаттын себебі?

Қыс қатты сүйк болатын
аймақтарда кездесетин апаттар.
Бораннан кейин қарлардың
сымдардың бойында жиналып
қатып қалуынан болатын апат.

Өртпен, наизағайдын кесірінен
столбылар жанып кетеді.

Торнада секілді қатты желдердің
кесірінен столбалар қирап,
сынып жатыр оларда тораптың
апаттары болып есептеледі.

- Апатқа қарсы автоматиканың құрылғылары болу керек, олар параметрлердің – көрнеулердің, токтардың және т.б. өзгерулері бойынша зақымдарды табады және зақымдарды шектейді, мысалы, зақымдалған айландарды ағытады. Қорғаныс және автоматиканың бұл құрылғылары белгілі талаптар қойылады. Режимді – электрэнергияның қажетті сапасын, электростанциялар арасындағы жүктемелердің ентиімді тараптын, электр тораптары жұмысының ентиімді режимін, жүргізу үшін режимдік автоматиканың құрылғыларына да тиісті талапта қойылады

- Сонымен, электр тораптары жұмысының шарттарымен электр жүйелеріне, оның ішінде электростанцияларға, кіретін барлық нысандар жұмысының шарттары байланысты. Тораптар жұмысының шарттарымен қорғаныс және автоматиканың барлық құрылғыларына қойылатын талаптар және торап элементтерінің ағытылуы және қосылуында пайда болатын наизағайдан қорғаныс және асқын кернеулерден қорғаныс құрылғыларына қойылатын талаптар анықталады.

Пайдаланылған әдебиеттер

-
1. **Ш** .co
cia
ek
tcf
ea
ek
phi
ea
ek
phi
  2. **Г** ec
el
phi
• hrt
  3. **А**

Назарларының
а Рахмет

